

Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua

ORDE 16/2015, de 27 de maig, de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual es regulen les condicions d'higiene de la producció primària dels productes agraris per a la venda directa al consumidor i la venda en circuits curts de comercialització. [2015/5627]

Preàmbul

La diversificació de les fonts d'ingressos de les explotacions agrícoles i ramaderes és necessària per a incrementar la renda de les seues explotacions i donar viabilitat al sector i fomentar la seua competitivitat. La venda directa dels productes agroalimentaris o amb la intervenció limitada d'un intermediari és una forma d'esta diversificació que pot fer més rendible l'activitat de les explotacions agràries, ja que ofereix, al mateix temps, als consumidors productes amb un valor afegit de proximitat i d'informació sobre la seua procedència i producció, per això hi ha una creixent demanda a la Comunitat Valenciana.

Per a treballar en esta línia de venda de proximitat dels seus productes agroalimentaris als consumidors finals, l'Administració ha de regular, per a determinar de forma clara i detallada, les condicions higièniques que ha de complir la producció primària per a acollir-se a esta modalitat de venda directa o en circuit curt de comercialització.

Esta orde respon a esta demanda, i complementa el marc normatiu vigent en matèria d'higiene de la producció primària, considerant com a activitat agrària la venda directa de la producció pròpia dels agricultors, ja siga en la seua explotació, en mercats locals o supracomarçals tradicionals.

Des del punt de vista dels consumidors, estos estan cada vegada més interessats a conèixer l'origen, els sistemes de producció i la sostenibilitat dels aliments, la qual cosa pot afavorir el consum dels productes de temporada de l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

La finalitat primordial d'esta orde és garantir la seguretat alimentària dels productes agraris que es venen directament als consumidors.

I, a més, en la mesura que la seguretat alimentària és la base de la continuïtat de l'activitat de venda de proximitat, també es pretén:

- Reduir el procés de trasllat, intermediació i venda dels productes agroalimentaris i disminuir el cost derivat d'este, en benefici de productors i consumidors.
- Afavorir l'augment del valor afegit dels productes agraris i la diversificació de les fonts d'ingressos de les persones que els produïxen, per a permetre un increment de la seua renda i afavorir la viabilitat de les seues explotacions.
- Contribuir a la consolidació del turisme rural i la restauració relacionats amb la venda de proximitat dels productes agraris de la Comunitat Valenciana.

Esta orde se circumscriu exclusivament a les competències en matèria d'higiene de la producció primària que té la Conselleria de Presidència i Agricultura Pesca Alimentació i Aigua, per això no aborda les condicions d'higiene de la venda directa per agricultors i ramaders de productes elaborats o transformats que corresponen a l'àmbit de competències de la Conselleria de Sanitat. Per este motiu, s'ha posat especial atenció en la delimitació del concepte de producció primària ajudant-se dels documents d'orientació sobre l'aplicació de determinades disposicions del Reglament 852/2004/CE, relatiu a la higiene dels productes alimentaris. Esta orde no implica cap valoració ni regulació de l'aspecte comercial de l'activitat de venda de part de la collita o la producció ramadera dels agricultors o ramaders, només es limita a especificar les condicions i els requisits d'higiene que s'han de donar en la venda directa o venda en circuit curt de comercialització en els casos en els quals es donen les exempcions d'aplicació de les condicions d'higiene del Reglament 852/2004/CE, relatiu a la higiene dels productes

Consellería de Presidencia y Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua

ORDEN 16/2015, de 27 de mayo, de la Consellería de Presidencia y Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua, por la que se regulan las condiciones de higiene de la producción primaria de los productos agrarios para la venta directa al consumidor y venta en circuitos cortos de comercialización. [2015/5627]

Preámbulo

La diversificación de las fuentes de ingresos de las explotaciones agrícolas y ganaderas es necesaria para incrementar la renta de sus explotaciones dando viabilidad al sector y fomentando su competitividad. La venta directa de los productos agroalimentarios o con la intervención limitada de un intermediario es una forma de esta diversificación que puede hacer más rentable la actividad de las explotaciones agrarias, ofreciendo a la vez a los consumidores productos con un valor añadido de proximidad y de información sobre su procedencia y producción, por lo que existe una creciente demanda en la Comunidad Valenciana.

Para trabajar en esta línea de venta de proximidad de sus productos agroalimentarios a los consumidores finales, se exige una regulación por la Administración para determinar de forma clara y detallada las condiciones higiénicas que debe cumplir la producción primaria para acogerse a esta modalidad de venta directa o en circuito corto de comercialización.

Esta orden responde a esta demanda, y complementa el marco normativo vigente en materia de higiene de la producción primaria considerando como actividad agraria la venta directa de la producción propia de los agricultores, ya sea en su explotación, en mercados locales o supracomarçales tradicionales.

Desde el punto de vista de los consumidores, estos están cada vez más interesados en conocer el origen, los sistemas de producción y la sostenibilidad de los alimentos, lo que puede favorecer el consumo de los productos de temporada del ámbito territorial de la Comunitat Valenciana.

La finalidad primordial de esta orden es: garantizar la seguridad alimentaria de los productos agrarios que se venden directamente a los consumidores.

Y, además, en la medida que la seguridad alimentaria es la base de la continuidad de la actividad de venta de proximidad, con ella se pretende:

- Reducir el proceso de traslado, intermediación y venta de los productos agroalimentarios y disminuir el coste derivado de éste, en beneficio de productores y consumidores.
- Favorecer el aumento del valor añadido de los productos agrarios y la diversificación de las fuentes de ingresos de las personas que los produzcan, para permitir un incremento de su renta y favorecer la viabilidad de sus explotaciones.
- Contribuir a la consolidación del turismo rural y la restauración relacionados con la venta de proximidad de los productos agrarios de la Comunitat Valenciana.

Esta orden se circumscribe exclusivamente a las competencias en materia de higiene de la producción primaria que tiene la Consellería de Presidencia y Agricultura Pesca Alimentación y Agua, por ello no aborda las condiciones de higiene de la venta directa por agricultores y ganaderos de productos elaborados o transformados que corresponden al ámbito de competencias de la Consellería de Sanidad. Por este motivo se ha tenido especial cuidado en delimitar el concepto de producción primaria ayudándose de los documentos de orientación sobre la aplicación de determinadas disposiciones del Reglamento 852/2004/CE, relativo a la higiene de los productos alimenticios. Esta orden no implica valoración ni regulación alguna del aspecto comercial de la actividad de venta de parte de la cosecha o producción ganadera de los agricultores o ganaderos, limitándose a especificar las condiciones y requisitos de higiene que se deben dar en la venta directa o venta en circuito corto de comercialización en los casos en los cuales se dan las exenciones de aplicación de las condiciones de higiene del Reglamento 852/2004/CE,

alimentaris, és a dir, el subministrament local de xicotetes quantitats de productes primaris.

L'article 49.3 de la Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, estableix que la Generalitat té competència exclusiva, sense perjudi del que disposa l'article 149 de la Constitució i, si és el cas, de les bases i ordenació de l'activitat econòmica general de l'Estat, sobre les matèries d'agricultura, reforma i desenvolupament agrari, i ramaderia.

Esta orde s'inserix en un marc normatiu del qual formen part, entre altres, el Reglament 178/2002/CE, de 28 de gener, pel qual s'establixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària, el qual estableix els requisits generals en matèria de legislació alimentària, entre estos el de la traçabilitat dels productes alimentaris; el Reglament 852/2004/CE, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris; el Reglament 853/2004/CE, de 29 d'abril, pel qual s'establixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, i, finalment, el Reial Decret 640/2006, de 26 de maig, pel qual es regulen determinades condicions d'aplicació de les disposicions comunitàries en matèria d'higiene, de la producció i comercialització dels productes alimentaris, normativa bàsica estatal, que en l'article 3 disposa que l'autoritat competent podrà autoritzar el subministrament directe per part del productor de xicotetes quantitats de productes primaris al consumidor final o a establiments locals de venda al detall que subministren directament al consumidor final. En este sentit, el Reglament 852/2004/CE, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris, possibilita l'exempció i que els operadors alimentaris puguen aplicar els procediments d'autocontrol establits per este reglament amb criteris de flexibilitat, a fi que es puguen aplicar en totes les situacions, per mitjà de la utilització de guies de pràctiques correctes d'higiene (GBPH) i amb els criteris relatius a tot el que es considera producció primària.

Per tot això, fets els tràmits oportuns, les audiències a les organitzacions professionals agràries, de conformitat amb el Consell Jurídic Consultiu i a proposta de la Direcció General de Producció Agrària i Ramaderia,

ORDENE

Article 1. Objecte

Esta orde té per objecte establir les condicions d'higiene de la producció primària agrària per a la venda directa al consumidor o a través d'intermediaris locals que subministren directament al consumidor final.

Article 2. Definicions

Als efectes d'esta orde s'entén per

Productor: qualsevol persona que es dedique a la producció primària de forma comercial amb destinació a l'alimentació humana.

Venda directa: la realitzada pels productors en favor del consumidor final sense la intervenció d'un intermediari.

Venda en circuit curt: la realitzada pels productors en favor del consumidor final amb la intervenció d'un intermediari en l'àmbit local.

Producció primària: la que s'establix en l'article 3, apartat 17, del Reglament comunitari núm. 178/2002, incloent-hi les operacions connexes contingudes en l'annex I apartat 1 del Reglament comunitari 852/2004. En l'annex es relacionen les activitats compreses en la producció primària i els productes considerats primaris.

Producció pròpia: aquella obtinguda pel productor d'una explotació de la qual és titular.

Intermediari local: establiments detallistes, de turisme rural i de restauració que subministren directament als consumidors finals els productes que adquireixen directament als productors del seu àmbit local.

Àmbit local: la comarca d'ubicació de l'explotació i les limítrofes, i en el cas de fires i mercats tradicionals supracomarçals, la província.

relativo a la higiene de los productos alimenticios, es decir, el suministro local de pequeñas cantidades de productos primarios.

El artículo 49.3 de la Ley Orgánica 1/2006, de 10 de abril, de Reforma de la Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, de Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, establece que la Generalitat tiene competencia exclusiva, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 149 de la Constitución y, en su caso, de las bases y ordenación de la actividad económica general del Estado, sobre las materias de agricultura, reforma y desarrollo agrario, y ganadería.

La presente orden se inserta en un marco normativo del que forman parte, entre otros, el Reglamento 178/2002/CE, de 28 de enero, por el que se establecen los principios y los requisitos generales de la legislación alimentaria, se crea la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria y se fijan procedimientos relativos a la seguridad alimentaria, el cual establece los requisitos generales en materia de legislación alimentaria, entre ellos el de la trazabilidad de los productos alimentarios; el Reglamento 852/2004/CE, de 29 de abril, relativo a la higiene de los productos alimenticios; el Reglamento 853/2004/CE, de 29 de abril, por el que se establecen normas específicas de higiene de los alimentos de origen animal, y finalmente el Real Decreto 640/2006, de 26 de mayo, por el que se regulan determinadas condiciones de aplicación de las disposiciones comunitarias en materia de higiene, de la producción y comercialización de los productos alimenticios, normativa básica estatal, que en su artículo 3 dispone que la autoridad competente podrá autorizar el suministro directo por parte del productor de pequeñas cantidades de productos primarios al consumidor final o a establecimientos locales de venta al por menor que suministran directamente al consumidor final. En este sentido, el Reglamento 852/2004/CE, de 29 de abril, relativo a la higiene de los productos alimenticios, posibilita la exención y que los operadores alimentarios puedan aplicar los procedimientos de autocontrol establecidos por este Reglamento con criterios de flexibilidad, a fin de que se puedan aplicar en todas las situaciones, mediante la utilización de guías de prácticas correctas de higiene (GBPH) y con los criterios relativos a todo lo que se considera como producción primaria.

Por todo ello, hechos los tramites oportunos, audiencias a las organizaciones profesionales agrarias, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana y a propuesta de la dirección general de Producción Agraria y Ganadería,

ORDENO

Artículo 1. Objeto

Esta orden tiene por objeto establecer las condiciones de higiene de la producción primaria agraria para la venta directa al consumidor, o a través de intermediarios locales que subministren directamente al consumidor final.

Artículo 2. Definiciones

A los efectos de esta orden se entiende por:

Productor: cualquier persona que se dedique a la producción primaria de forma comercial con destino a la alimentación humana.

Venda directa: la realizada por los productores en favor del consumidor final sin la intervención de un intermediario.

Venda en circuito corto: la realizada por los productores en favor del consumidor final con la intervención de un intermediario en el ámbito local.

Producción primaria: la que se establece en el artículo 3 apartado 17 del Reglamento comunitario nº 178/2002 incluidas las operaciones conexas contenidas en el anexo I apartado 1 del Reglamento comunitario 852/2004. En el anexo se relacionan las actividades comprendidas en la producción primaria y los productos considerados primarios.

Producción propia: aquella obtenida por el productor de una explotación de la cual es titular.

Intermediario local: establecimientos minoristas, de turismo rural y de restauración que suministran directamente a los consumidores finales los productos que adquieren directamente a los productores de su ámbito local.

Ámbito local: la comarca de ubicación de la explotación y las limítrofes, y en el caso de ferias y mercados tradicionales supracomarçals, la provincia.

Article 3. Àmbit d'aplicació

1. Esta orde s'aplica a la producció pròpia que es comercialitza en xicotetes quantitats, entenent com a tals les pròpies del consum domèstic i en un àmbit local per mitjà de:

- A) La venda directa de la producció primària.
- B) La venda de la producció primària en circuit curt de comercialització.

2. Esta orde no afecta en el seu àmbit d'aplicació:

- A) La producció pròpia per a autoconsum.
- B) Els productes elaborats o transformats que no es consideren producció primària per haver-se modificat substancialment la seua naturalesa.
- C) Els productes obtinguts de la terra o de la ramaderia que no tinguen el seu origen en l'explotació de la qual és titular el productor.

3. Queden exceptuats de l'àmbit d'aplicació d'esta orde els productes recol·lectats en el medi natural que no hagen sigut objecte d'alguna activitat o operació agrícola de la producció primària i els productes de la caça i pesca. Així com els productes que, al seu torn, estiguen exceptuats específicament per normativa.

Article 4. Requisits generals d'higiene per a les explotacions agràries que realitzen venda directa o en circuit curt

Per a la venda directa al consumidor, o a través d'intermediaris locals que subministren directament al consumidor final, els titulars de les explotacions agràries hauran de:

- 1. Estar inscrits d'acord amb la normativa vigent en aquells registres obligatoris de la conselleria competent en agricultura, necessaris per a mantindre els principis de responsabilitat i traçabilitat en la seguretat alimentària.
- 2. Declarar l'activitat de venda directa o en circuit curt a la conselleria competent en agricultura quan siguen requerits pels registres obligatoris.
- 3. Oferir la informació alimentària, tant en aliments envasats com sense envasar, que normativament siga exigible.
- 4. Complir el següent:
 - A) No estar subjectes, per l'autoritat competent, a mesures cautelars o d'intervenció per motius de seguretat alimentària.
 - B) Disposar de guies de bones pràctiques en matèria d'higiene de la producció primària.

Article 5. Responsabilitat i obligacions dels productors en matèria d'higiene de la producció primària

- 1. Els productors són responsables de la seguretat dels productes que produïxen i han de garantir la seua innocuïtat, segons el que estableix l'article 1.a) del Reglament 852/2004/CE.
- 2. Els productors hauran d'identificar qualsevol establiment al qual hagen subministrat un producte primari, mantenint registres que permeten seguir la traçabilitat i posant esta informació a disposició de les autoritats competents, si estes així ho sol·liciten.
- 3. Han d'aplicar guies de bones pràctiques d'higiene exigibles a la seua activitat als efectes de complir els requisits d'higiene i autocontrol.
- 4. A petició del consumidor, han de facilitar-li la informació necessària per a la identificació del productor i del producte que comercialitzen.

Article 6. Condicions especials d'higiene per a la venda directa o en circuit curt de productes agrícoles

- A) S'hauran de complir les condicions següents:
 - 1. Els productes agrícoles hauran d'haver sigut manipulats en condicions higièniques, evitant la seua contaminació i deteriorament i emprant, quan siga necessari, aigua neta per a això.
 - 2. Els productes agrícoles hauran d'estar exempts de plagues i haver sigut recol·lectats després de respectar els terminis de seguretat que els siguen aplicables pels tractaments fitosanitaris que hagen pogut rebre.
 - 3. Els productors hauran de mantindre actualitzats els registres o quaderns d'explotació que els siguen aplicables.

Artículo 3. Ámbito de aplicación

1. Esta orden se aplica a la producción propia que se comercializa en pequeñas cantidades, entendiéndose como tales las propias del consumo doméstico y en un ámbito local mediante:

- A) La venta directa de la producción primaria.
- B) La venta de la producción primaria en circuito corto de comercialización.

2. Esta orden no afecta en su ámbito de aplicación:

- A) A la producción propia para autoconsumo.
- B) A los productos elaborados o transformados que no se consideren producción primaria por haberse modificado su naturaleza sustancialmente.
- C) A los productos obtenidos de la tierra o de la ganadería que no tengan su origen en la explotación de la cual es titular el productor.

3. Quedan exceptuados del ámbito de aplicación de esta Orden los productos recolectados en el medio natural que no hayan sido objeto de alguna actividad u operación agrícola de la producción primaria y los productos de la caza y pesca. Así como los productos que a su vez estén exceptuados específicamente por normativa.

Artículo 4. Requisitos generales de higiene para las explotaciones agrarias que realicen venta directa o en circuito corto

Para la venta directa al consumidor, o a través de intermediarios locales que suministren directamente al consumidor final, los titulares de las explotaciones agrarias deberán:

- 1. Estar inscritos conforme a la normativa vigente en aquellos registros obligatorios de la conselleria competente en agricultura, necesarios para mantener los principios de responsabilidad y trazabilidad en la seguridad alimentaria.
- 2. Declarar la actividad de venta directa o en circuito corto a la conselleria competente en agricultura cuando sean requeridos por los registros obligatorios.
- 3. Ofrecer la información alimentaria, tanto en alimentos envasados como sin envasar, que normativamente sea exigible.
- 4. Cumplir lo siguiente:
 - A) No estar sujetos por la autoridad competente a medidas cautelares o de intervención por motivos de seguridad alimentaria.
 - B) Disponer de guías de buenas prácticas en materia de higiene de la producción primaria.

Artículo 5. Responsabilidad y obligaciones de los productores en materia de higiene de la producción primaria

- 1. Los productores son responsables de la seguridad de los productos que producen y deben garantizar su inocuidad, según lo establecido en el artículo 1.a) del Reglamento 852/2004/CE.
- 2. Los productores deberán identificar a cualquier establecimiento al que hayan suministrado un producto primario, manteniendo registros que permitan seguir la trazabilidad, y poniendo esta información a disposición de las autoridades competentes, si estas así lo solicitan.
- 3. Deben aplicar guías de buenas prácticas de higiene exigibles a su actividad a efectos de dar cumplimiento a los requisitos de higiene y autocontrol.
- 4. A petición del consumidor deben facilitarle la información necesaria para la identificación del productor y del producto que comercialicen.

Artículo 6. Condiciones especiales de higiene para la venta directa o en circuito corto de productos agrícolas

- A) Deberán cumplirse las siguientes condiciones:
 - 1. Los productos agrícolas deberán haber sido manipulados en condiciones higiénicas, evitando su contaminación y deterioro y empleando, cuando sea necesario, agua limpia para ello.
 - 2. Los productos agrícolas deberán estar exentos de plagas y haber sido recolectados después de respetar los plazos de seguridad que les sean aplicables por los tratamientos fitosanitarios que hayan podido recibir.
 - 3. Los productores deberán mantener actualizados los registros o cuadernos de explotación que les sean aplicables.

4. La venda directa de productes agrícoles es podrà realitzar en la mateixa explotació, incloent-hi les seues instal·lacions annexes, en locals que complisquen els requisits higiènics per a això i que estiguen en l'àmbit local o en mercats d'àmbit local.

5. La venda en circuit curt es podrà realitzar en la mateixa explotació, incloent-hi les seues instal·lacions annexes, en mercats d'àmbit local, o transportant els productes directament de l'explotació a les instal·lacions de l'intermediari; en tot cas, el productor haurà d'expedir documentació acreditativa de la traçabilitat del producte a l'intermediari.

B) D'acord amb el que disposa l'article 4.4 del Reglament d'execució de la Comissió de la UE núm. 543/2011, de 7 de juny de 2011, s'eximix del compliment de les normes de comercialització les fruites i hortalisses fresques venudes en les condicions de venda directa.

Article 7. Condicions especials d'higiene per a la venda directa o en circuit curt de productes ramaders

A) Les explotacions ramaderes hauran de, amb caràcter previ:

1. Complir els programes de control oficial de sanitat animal, el Pla Anual Zoonosari i el programa sanitari de l'explotació.

2. Prendre mesures de protecció per a evitar la introducció de malalties contagioses transmissibles als animals

3. Disposar de la qualificació sanitària en vigor que li corresponga en funció de l'espècie ramadera.

4. Emmagatzemar i manipular correctament els residus, fems, jaços, cadàvers, les substàncies perilloses, medicaments veterinaris i aditius per a pinsos per separat i de forma segura a fi d'evitar la contaminació.

5. Mantindre els llibres i els registres obligatoris actualitzats i identificar correctament els animals o els lots a què pertanyen, segons l'espècie corresponent.

B) Els animals d'abastiment es podran vendre directament en explotació ramadera a consumidors finals sempre que es destinen a sacrifici privat domèstic d'acord amb esta orde i la normativa que se li aplique, si és el cas.

C) En el cas de venda directa d'aus de corral i lagomorfs en l'explotació als consumidors finals, a petició d'estos i sota la seua responsabilitat, i sempre que es dispoese en l'explotació ramadera d'un lloc separat dels allotjaments dels animals i que tinga condicions higièniques necessàries, es podrà realitzar el seu sacrifici en l'explotació. Els útils, els equips i el material de treball que entre en contacte durant el sacrifici amb aus de corral i lagomorfs seran de material inalterable i fàcils de netejar i desinfectar.

La carn procedent d'aus de corral i lagomorfs sacrificats en l'explotació per a la producció d'aliments només podrà destinar-se per a consum domèstic privat, a excepció de les aus destinades a la producció de foie gras.

D) La venda directa de la resta d'espècies en explotacions ramaderes haurà d'acreditar la traçabilitat i el seu sacrifici i el consum domèstic privat estarà subjecte a les condicions sanitàries establides per l'autoritat competent en matèria de salut pública.

E) Esta prohibit la desviació per a vida d'animals obtinguts de la venda directa amb destinació a sacrifici domèstic privat.

F) En tots els casos de sacrifici s'han de complir les condicions exigides en el Reglament de la UE núm. 1099/2009, de 24 de setembre, de 2009, relatiu a protecció dels animals en el moment de la matança.

Article 8. Inspecció i programes de control oficial

La direcció general competent en matèria d'higiene de la producció primària exercirà l'activitat inspectora necessària per a assegurar el compliment del que disposa esta orde i per a exigir les responsabilitats derivades de la seua infracció.

L'activitat inspectora a què fa referència el paràgraf anterior es desenrotllarà d'acord amb la programació en matèria d'higiene a la producció primària i preveurà la inclusió d'inspeccions sistemàtiques i/o ocasionals a realitzar en les explotacions agrícoles i ramaderes que facen vendes directes i de circuit curt.

Els programes d'inspecció es dirigiran a assegurar la traçabilitat dels productes, l'exercici de la responsabilitat dels productors en el compliment de les mesures d'esta orde i les condicions higièniques dels productes.

4. La venta directa de productos agrícolas se podrá realizar en la propia explotación, incluidas sus instalaciones anejas, en locales que cumplan los requisitos higiénicos para ello y que estén en el ámbito local o en mercados de ámbito local

5. La venta en circuito corto se podrá realizar en la propia explotación, incluidas sus instalaciones anejas, en mercados de ámbito local, o transportando los productos directamente de la explotación a las instalaciones del intermediario; en todo caso, el productor deberá expedir documentación acreditativa de la trazabilidad del producto al intermediario.

B) De acuerdo con lo dispuesto en el artículo 4.4 del Reglamento de ejecución de la Comisión de la UE nº 543/2011, de 7 de junio de 2011, se exime del cumplimiento de las normas de comercialización a las frutas y hortalizas frescas vendidas en las condiciones de venta directa.

Artículo 7. Condiciones especiales de higiene para la venta directa o en circuito corto de productos ganaderos

A) Las explotaciones ganaderas deberán con carácter previo:

1. Cumplir con los programas de control oficial de sanidad animal, el Plan Anual Zoonosario, y el programa sanitario de la explotación .

2. Tomar medidas de protección para evitar la introducción de enfermedades contagiosas transmisibles a los animales

3. Disponer de la calificación sanitaria en vigor que le corresponda en función de la especie ganadera.

4. Almacenar y manipular correctamente los residuos, estiércoles, yacijas, cadáveres, las sustancias peligrosas, medicamentos veterinarios y aditivos para piensos por separado y de forma segura a fin de evitar la contaminación

5. Mantener los libros y registros obligatorios actualizados e identificar correctamente los animales o los lotes a que pertenecen, según la especie correspondiente

B) Los animales de abasto se podrán vender directamente en explotación ganadera a consumidores finales siempre y cuando se destinen a sacrificio privado doméstico de acuerdo con la presente orden y normativa que le sea de aplicación en su caso.

C) En el caso de venta directa de aves de corral y lagomorfos en la explotación a los consumidores finales, a petición de estos y bajo su responsabilidad, y siempre que se disponga en la explotación ganadera de un lugar separado de los alojamientos de los animales y que reúna condiciones higiénicas necesarias, se podrá realizar su sacrificio en la explotación. Los útiles, los equipos y el material de trabajo que entre en contacto durante el sacrificio con aves de corral y lagomorfos serán de material inalterable y fácil de limpiar y desinfectar.

La carne procedente de aves de corral y lagomorfos sacrificados en la explotación para la producción de alimentos sólo podrá destinarse para consumo doméstico privado, con excepción de las aves destinadas a la producción de foie-gras.

D) La venta directa del resto de especies en explotaciones ganaderas deberá acreditar la trazabilidad y su sacrificio y consumo doméstico privado estará sujeto a las condiciones sanitarias establecidas por la autoridad competente en materia de salud pública.

E) Esta prohibido el desvío para vida de animales obtenidos de la venta directa con destino a sacrificio domestico privado.

F) En todos los casos de sacrificio se cumplirán las condiciones exigidas en el Reglamento de la UE nº 1099/2009, de 24 de septiembre de 2009, relativo a protección de los animales en el momento de la matanza.

Artículo 8. Inspección y programas de control oficial

La dirección general competente en materia de higiene de la producción primaria desarrollará la actividad inspectora necesaria para asegurar el cumplimiento de lo dispuesto en la presente orden y para exigir las responsabilidades derivadas de su infracción.

La actividad inspectora a que se refiere el párrafo anterior se desarrollará de acuerdo con la programación en materia de higiene la producción primaria y que preverá incluir inspecciones sistemáticas y/o ocasionales a realizar en las explotaciones agrícolas y ganaderas que realicen ventas directas y de circuito corto.

Los programas de inspección se dirigirán a asegurar la trazabilidad de los productos, el ejercicio de la responsabilidad de los productores en el cumplimiento de las medidas de la presente orden y las condiciones higiénicas de los productos.

Article 9. Infraccions i sancions

Serà aplicable en matèria d'infraccions i sancions allò que s'ha exposat en la Llei 17/2011, de 5 de juliol, de Seguretat Alimentària i Nutrició.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única

La implementació i posterior desenrotllament d'esta orde no podrà tindre cap incidència en la dotació de tots i cada un dels capítols de gasto assignats a la conselleria amb competències en matèria d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, en la data de publicació d'esta, i en tot cas haurà de ser atés amb els mitjans personals i materials d'esta.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament

Es faculta el director general competent en matèria d'higiene de la producció primària per a emetre els actes, resolucions, instruccions o modificació de l'annex que siguen necessaris per al desplegament i aplicació d'esta orde.

Segona. Entrada en vigor

Esta orde entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

València, 27 de maig de 2015

El conseller de Presidència i
Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua,
JOSÉ CÍSCAR BOLUFER

ANNEX

Producció primària i productes primaris

D'acord amb el que s'exposa en el document d'orientació sobre l'aplicació de determinades disposicions del Reglament 852/2004/CE, relatiu a la higiene dels productes alimentaris, de la Direcció General de Salut i Consumidors de la Comissió Europea, es considera:

A) Producció primària

La producció primària es defineix en l'article 3, apartat 17, del Reglament 178/2002/CE: «Producció primària. La producció, cria o cultiu de productes primaris, incloent-hi la collita, el munyiment i la cria d'animals d'abastiment abans del seu sacrifici. Comprendrà també la caça i la pesca i la recol·lecció de productes silvestres.»

Les normes aplicables a la producció primària s'establixen en l'annex I, part A, punt I, apartat 1, del Reglament 852/2004/CE. Este també preveu les operacions connexes a la producció primària següents:

– El transport, l'emmagatzematge i la manipulació de productes primaris en el lloc de producció, sempre que no s'altere la seua naturalesa de manera substancial.

– El transport d'animals vius, quan siga necessari per a aconseguir els objectius del reglament.

– I, en el cas de productes d'origen vegetal i productes de la pesca, les operacions de transport de productes primaris la naturalesa dels quals no s'haja alterat de manera substancial, des del lloc de producció a un establiment.

Per tant, l'expressió «producció primària» haurà d'entendre's com la producció primària incloent-hi estes operacions connexes

La producció primària és una expressió que descriu les activitats en l'explotació o a un nivell semblant i inclou, entre altres coses:

La producció o el cultiu de productes vegetals com ara grans, fruites, verdures i herbes així com el transport intern, l'emmagatzematge i la manipulació de productes (sense canviar substancialment la seua naturalesa) en l'explotació i el posterior transport a un establiment.

Artículo 9. Infracciones y sanciones

Será de aplicación en materia de infracciones y sanciones lo expuesto en la Ley 17/2011, de 5 de julio, de Seguridad Alimentaria y Nutrición.

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Única

La implementación y posterior desarrollo de esta orden no podrá tener incidencia alguna en la dotación de todos y cada uno de los capítulos de gasto asignados a la conselleria con competencias en materia de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua, en la fecha de publicación de la misma, y en todo caso deberá ser atendido con los medios personales y materiales de la misma.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Desarrollo

Se faculta al director general competente en materia de higiene de la producción primaria para emitir los actos, resoluciones, instrucciones o modificación del anexo que sean precisos para el desarrollo y aplicación de la presente orden.

Segunda. Entrada en vigor

La presente orden entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Valencia, 27 de mayo de 2015

El conseller de Presidencia y
Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua,
JOSÉ CÍSCAR BOLUFER

ANEXO

Producción primaria y productos primarios

De acuerdo con lo expuesto en el Documento de orientación sobre aplicación de determinadas disposiciones del Reglamento 852/2004/CE relativo a higiene de los productos alimenticios, de la Dirección General de Salud y Consumidores de la Comisión Europea, se considera:

A) Producción primaria

La producción primaria se define en el artículo 3, apartado 17, del Reglamento 178/2002/CE: «Producción primaria. La producción, cría o cultivo de productos primarios, con inclusión de la cosecha, el ordeño y la cría de animales de abasto previa a su sacrificio. Abarcará también la caza y la pesca y la recolección de productos silvestres.»

Las normas aplicables a la producción primaria se establecen en el anexo I, parte A, punto I, apartado 1, del Reglamento 852/2004/CE. Este también contempla las siguientes operaciones conexas a la producción primaria:

– El transporte, el almacenamiento y la manipulación de productos primarios en el lugar de producción, siempre que no se altere su naturaleza de manera sustancial;

– El transporte de animales vivos, cuando sea necesario para conseguir los objetivos del Reglamento; y

– En el caso de productos de origen vegetal y productos de la pesca: las operaciones de transporte de productos primarios cuya naturaleza no se haya alterado de manera sustancial, desde el lugar de producción a un establecimiento.

Por tanto, la expresión «producción primaria» deberá entenderse como la producción primaria, incluidas estas operaciones conexas.

La producción primaria es una expresión que describe las actividades en la explotación o a un nivel similar e incluye, entre otras cosas:

La producción, o el cultivo de productos vegetales tales como granos, frutas, verduras y hierbas así como el transporte interno, el almacenamiento y la manipulación de productos (sin cambiar sustancialmente su naturaleza) en la explotación y su posterior transporte a un establecimiento.

La producció o la cria d'animals destinats a la producció d'aliments en l'explotació i qualsevol activitat relacionada, així com el transport d'animals productors de carn a un mercat o un escorxador, o el transport d'animals entre les explotacions.

La producció o la cria de caragols en l'explotació i el seu possible transport a un establiment de transformació o a un mercat.

El munyiment i l'emmagatzematge de llet en l'explotació.

La producció i l'arreglada d'ous en les instal·lacions del productor, però no així les operacions d'embalatge dels ous encara que s'ubiquen en la mateixa explotació

La pesca, la manipulació dels productes de la pesca (sense canviar substancialment la seua naturalesa) a bord dels barcos (excepte els barcos congeladors i els barcos factoria) i el seu transport al primer establiment (incloent-hi les llotges de peix) en terra. S'inclou, així mateix, la pesca, la manipulació i el transport de peixos capturats en aigua dolça (ríos o llacs).

La producció, la cria, el cultiu i la recol·lecció de peixos en piscifactories i el seu transport a un establiment.

La producció, la cria, el cultiu, la reinstal·lació i la recol·lecció de mol·luscos bivalves vius i el seu transport a un centre d'expedició, un centre de depuració o un establiment de transformació.

La recol·lecció de bolets, baies, caragols, etcètera, en el medi natural i el seu transport a un establiment.

Mel i altres aliments procedents de l'apicultura: totes les activitats de l'apicultura han de considerar-se producció primària. Això inclou l'apicultura pròpiament dita (fins i tot en el cas que els ruscos es troben lluny de les instal·lacions de l'apicultor), l'arreglada de mel, la seua centrifugació i l'envasament i/o embalatge en les instal·lacions de l'apicultor. No poden considerar-se producció primària altres operacions efectuades fora de les instal·lacions de l'apicultor (la centrifugació o l'envasament o embalatge de la mel), incloent-hi les realitzades en nom dels apicultors per establiments col·lectius.

B) Productes primaris

Els productes primaris es definixen en l'article 2, apartat 1, lletra b, del Reglament 852/2004/CE com següix: «Productes primaris. Els productes de producció primària, incloent-hi els de la terra, la ramaderia, la caça i la pesca.»

Els productes primaris inclouen, entre altres coses:

Productes d'origen vegetal, com per exemple grans, fruites, verdures, herbes, bolets i llavors germinades.

Productes d'origen animal, com per exemple ous, llet crua, mel, productes de la pesca i mol·luscos bivalves vius.

Productes arreglats en el medi natural, d'origen vegetal o animal.

La producción o la cría de animales destinados a la producción de alimentos en la explotación y cualquier actividad relacionada, así como el transporte de animales productores de carne a un mercado o un matadero, o el transporte de animales entre las explotaciones.

La producción o la cría de caracoles en la explotación y su posible transporte a un establecimiento de transformación o a un mercado.

El ordeño y el almacenamiento de leche en la explotación.

La producción y la recogida de huevos en las instalaciones del productor, pero no así las operaciones de embalaje de los huevos aunque se ubiquen en la misma explotación

La pesca, la manipulación de los productos de la pesca (sin cambiar sustancialmente su naturaleza) a bordo de los buques (excepto los buques congeladores y los buques factoria) y su transporte al primer establecimiento (incluidas las lonjas de pescado) en tierra. Se incluye asimismo la pesca, la manipulación y el transporte de peces capturados en agua dulce (ríos o lagos).

La producción, la cría, el cultivo y la recolección de peces en piscifactorías y su transporte a un establecimiento.

La producción, la cría, el cultivo, la reinstalación y la recolección de moluscos bivalvos vivos y su transporte a un centro de expedición, un centro de depuración o un establecimiento de transformación.

La recolección de setas, bayas, caracoles, etcétera, en el medio natural y su transporte a un establecimiento.

Miel y otros alimentos procedentes de la apicultura: todas las actividades de la apicultura deben considerarse producción primaria. Ello incluye la apicultura propiamente dicha (incluso en caso de que las colmenas se encuentren lejos de las instalaciones del apicultor), la recogida de miel, su centrifugación y el envasado y/o embalaje en las instalaciones del apicultor. No pueden considerarse producción primaria otras operaciones efectuadas fuera de las instalaciones del apicultor (la centrifugación o el envasado o embalaje de la miel), incluidas las realizadas en nombre de los apicultores por establecimientos colectivos.

B) Productos primarios

Los productos primarios se definen en el artículo 2, apartado 1, letra b), del Reglamento 852/2004/CE como sigue: «Productos primarios. Los productos de producción primaria, incluidos los de la tierra, la ganadería, la caza y la pesca.»

Los productos primarios incluyen, entre otras cosas:

Productos de origen vegetal, como por ejemplo granos, frutas, verduras, hierbas, setas y semillas germinadas.

Productos de origen animal, como por ejemplo huevos, leche cruda, miel, productos de la pesca y moluscos bivalvos vivos.

Productos recogidos en el medio natural, de origen vegetal o animal.